

El Pla Territorial del Camp de Tarragona des de la perspectiva de la Plataforma “El Freixe”

Modest Guinjoan Ferré

En data 3 de setembre de 2007 i a través d'un edicte, el Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya [DPTOP, en endavant], va sotmetre a informació pública el Pla Territorial parcial del Camp de Tarragona [PT, en endavant], una eina de planejament que ha de marcar com es gestionarà el territori en aquesta part del nostre país pels propers 20 anys aproximadament. Concretament, el Pla abasta l'Alt Camp, el Baix Camp, el Baix Penedès, la Conca de Barberà, el Priorat i el Tarragonès.

El procés de consulta pública es va obrir per tal de donar participació a institucions afectades i ciutadania interessada en el procés d'elaboració del Pla Territorial indicat.

La Plataforma “El Freixe”, associació legalment constituïda que té per objecte social la defensa de la terra i una acurada gestió del territori, en virtut d'un acord de la seva Junta, posterior a l'estudi de les propostes que fa l'esmentat PT, va decidir presentar un conjunt d'observacions relatives al terme municipal de Riudoms. Es van lliurar al DPTOP i als tres partits polítics amb representació a l'Ajuntament de Riudoms.

El PT en relació al terme de Riudoms assigna al terme dos tipus de categoria de sòl:

» Sòls d'interès paisatgístic i/o agrícola, que queden exclosos dels processos d'urbanització. En el PT s'inclou una petita part del terme dintre d'aquesta categoria.

» Sòls de protecció preventiva, que és la major part del terme.

Gràficament es pot observar al plànol quines parts del terme queden incloses en cadascuna de les dues categories.

El primer tipus de sòl, el més protegit, s'aplica aproximadament a una quarta part de Riudoms, la que toca al terme de Vinyols al llarg de la carretera TV-3142, la que porta a Cambrils. La resta del terme de Riudoms s'assigna a sòls de protecció preventiva, els menys protegits de totes les categories que estableix el PT. En aquest tipus de sòls, el propi Pla estableix que s'hi podran fixar àrees per a ser urbanitzades i edificades mitjançant el planejament d'ordenació urbanística municipal.

El PT també proposa el manteniment d'un separador urbà entre el futur polígon del Roquís i la riera de Maspujols, a la vista que, si es permet urbanitzar aquesta zona,

el poble de Riudoms quedaria definitivament soldat a la ciutat de Reus [al plànol, vegeu les fletxes que indiquen aquest separador].

De l'estudi del PT, “El Freixe” en va fer les consideracions i demandes finals que segueixen.

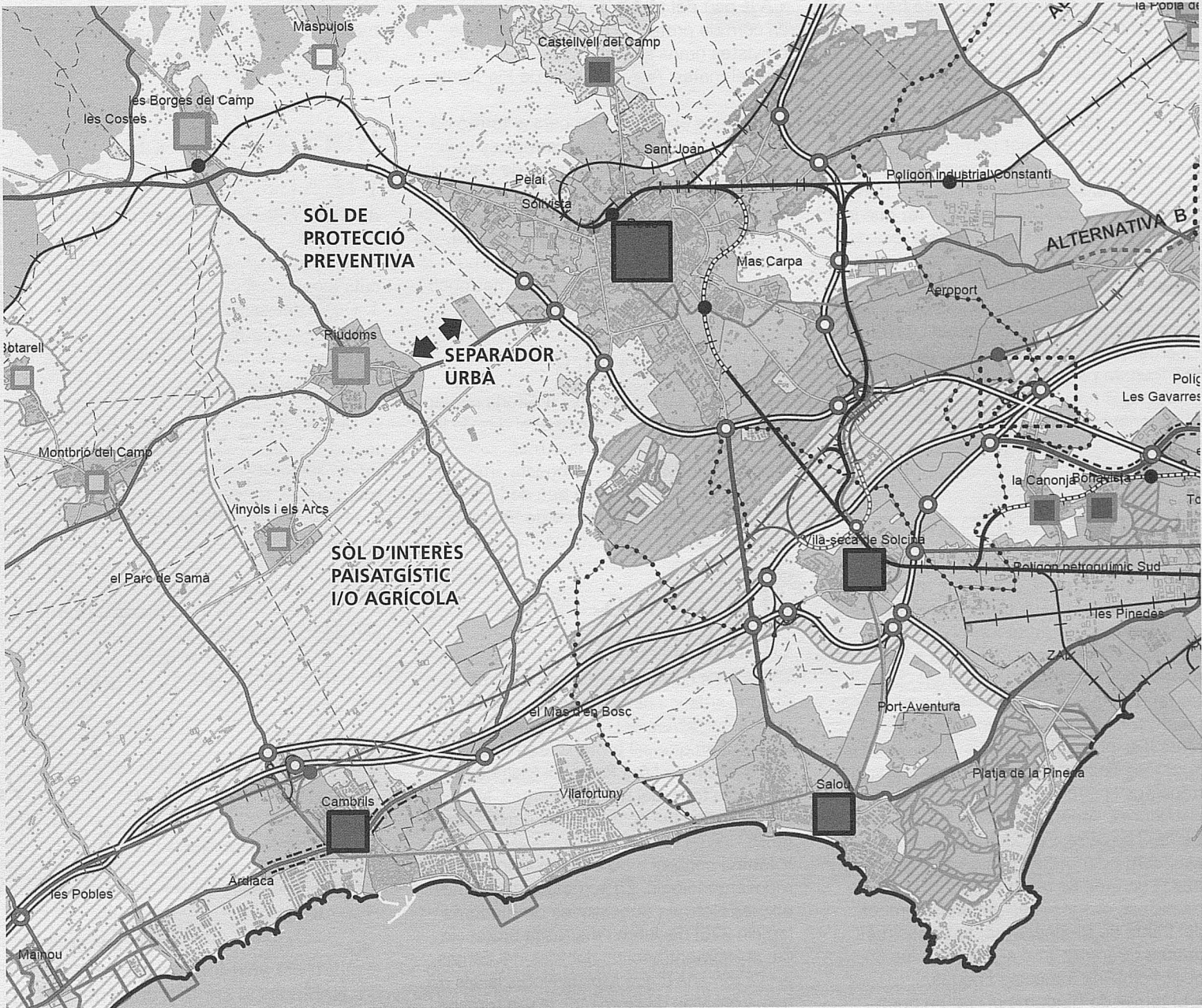
“EL FREIXE” EXPOSA

Que d'acord amb la proposta d'Avantprojecte de Pla Territorial parcial del Camp de Tarragona, aproximadament una quarta part del sòl localitzat al sudoest del terme municipal de Riudoms es considera sòl de protecció territorial i, més concretament, d'interès paisatgístic i/o agrícola.

Que la resta de terme municipal de Riudoms es considera sòl de protecció preventiva, determinació que porta implícita la major susceptibilitat d'urbanització i edificació mitjançant planejament d'ordenació urbanística municipal. També el situa en lloc preferent en cas d'activitats o instal·lacions de valor estratègic general i d'especial interès pel territori.

Que municipis veïns de Riudoms tenen el seu sòl classificat com de protecció territorial d'interès agrícola i/o paisatgístic: Botarell, Montbrió, Mont-roig, Vinyols i els Arcs, Cambrils.

Que la major part de sòl proposat com a sòl de protecció preventiva, el menys protegit de tots, presenta les característiques següents:

Avantprojecte a juliol de 2007 del Pla Territorial del Camp de Tarragona, elaborat pel Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya.
Font: http://www10.gencat.net/ptop/AppJava/cat/plans/parcials/camp_tarragona/documentacio.jsp.

Pla territorial
Camp de Tarragona

Logotip del Pla Territorial del Camp de Tarragona.
Font: <http://www.elfreixe.org>.

AGRÍCOLES

» Es tracta de la zona més fèrtil del terme municipal de Riudoms.

» És la zona on s'hi desenvolupa la més gran activitat agrícola de tot el terme municipal.

» Hi ha una gran varietat de cultius, entre les quals destaca per sobre de la resta la gran producció d'oli, sota la DO Siurana, i d'avellana, sota la DO Reus, però també una gran quantitat de produccions hortofrutícoles.

» El terme de Riudoms compta amb un subclima dintre del Camp de Tarragona que el fa apte per a una gran varietat d'horta, a diferència d'altres municipis del mateix Camp que degut a les gelades no són aptes per a aquests cultius en època de fred.

» En consonància amb la riquesa agrícola, hi ha mines d'aigua que abasteixen una part important de les necessitats hídriques de l'activitat.

» Riudoms és el municipi del Baix Camp que compta amb major nombre d'agricultors professionals, en consonància amb la seva tradició en el sector, que arrenca de temps immemorials, com ho mostra el fet que ja a l'any 1225 obtingué la concessió reial de mercat setmanal, per a donar sortida a la producció agrícola de la vila.

» Que de cara al futur Riudoms presenta unes característiques idònies pel desenvolupament del que s'ha vingut a denominar l'agricultura periurbana, en aquest cas al servei de la futura àrea metropolitana de Tarragona, amb els seus atributs de proximitat, menor mobilitat de mercaderies, major respecte al medi ambient, entre altres.

HIDROLÒGIQUES

» A Riudoms hi ha censades 39 mines d'aigua, repartides per tot el terme municipal, i la major part estan ubicades al sòl que es classifica com de protecció preventiva.

» El sistema de captació d'aigua a través de mines constitueix una singularitat del nostre territori que, més enllà de la seva utilitat pràctica, ha generat interès des de diferents disciplines del coneixement, des d'arquitectes fins a enginyers, historiadors, antropòlegs i historiadors.

» Riudoms, conegut com "la flor del Camp", és terra d'agricultura basada en l'aigua, com ho mostren la gran quantitat d'infraestructures de reg que creuen el terme municipal, des les més generals com les del Pantà de Riudecanyes, fins a les més petites de transport d'aigua cap a les finques i dins les mateixes finques.

» El terme de Riudoms el creuen dues grans rieres, la d'Alforja i la Maspujols, fonamentals per a la recàrrega dels aqüífers.

PAISATGÍSTIQUES

» La zona que es classifica com de protecció preventiva és la de major valor paisatgístic de tot el terme municipal de Riudoms.

» Hi ha una gran quantitat de terrenys de domini públic, particularment camins i boscos de ribera a peu de rieres.

» Àmplia presència de masies amb arrelada tradició agrària.

» El terme de Riudoms constitueix un gran pulmó verd al costat d'una gran ciutat, Reus, que està creixent i acostant-se perillosament al nucli urbà amb el risc que esdevingui un continu.

TERRITORIALS

» A la part del terme de Riudoms proposada com de protecció preventiva no hi ha previstes grans infraestructures, d'acord amb el mateix Avantprojecte de Pla Territorial.

» Els grans eixos més propers al terme de Riudoms [tren, autopista i carreteres nacionals] discorren pel sud [termes de Cambrils i Vila-seca] i també per l'extrem nord [termes de les Borges del Camp i Riudoms].

» Aquestes circumstàncies fan el terme molt propici per a constituir una pulmó verd de la futura hipotètica regió metropolitana de Tarragona, amb Reus a tocar.

ECOLÒGIQUES

» Les rieres de Maspujols i d'Alforja actuen com a connector biològic natural des de les muntanyes de Prades fins al mar.

» La riera de Maspujols connecta amb una font d'aigua permanent al peu de La Mus-sara, concretament al terme de Vilaplana, al llarg del curs de Les Tosques.

HISTÒRICO-CULTURALS

» Riudoms compta amb un ric patrimoni històric-artístic i natural que les pròpies Normes Subsidiàries del municipi [article 224] estableixen que cal protegir, entre els quals cal destacar: El Mas Blanc, el Mas de la Calderera, la torre del Mas del Fargas, les mas-ses arbrades del costat de les rieres i barrancs.

» També compta amb un amplíssim patrimoni arqueològic. En la mateixa línia anterior, les Normes Subsidiàries de Riudoms [article 225] declaren l'expressa protecció de: el jaciment neolític del Mas del Fargas, la vila romana d'Els Molins Nous, la vila romana del Mas de Gomandi, la vila romana del Mas d'en Corts, la vila romana i la necròpoli del Mas del Pesoler, el jaciment neo-

lític del Mas de Santes Creus, la vila romana del Coll del Boc, el jaciment neolític de la timba del Barenys, la vila romana i necròpoli medieval del Mas del Barenys, la vila del Murtrà o Mas del Toda, la vila romana del Mas Blanc i la vila romana del Mas de Don Felip.

URBANÍSTIQUES

» El nucli urbà de Riudoms ha crescut de manera molt important degut a un model d'urbanització de caràcter extensiu.

» Les zones urbanitzades de Riudoms i Reus, que fins fa una vintena d'anys distaven aproximadament de 4 quilòmetres en l'actualitat s'ha reduït a menys d'1,5.

» El punt anterior ha determinat que el propi Avantprojecte de Pla Territorial hagi establert la necessitat de la figura del "separador urbà" entre la riera de Maspujols i el polígon industrial El Roquís.

SUGGERIMENTS

FINALS

Arran del que s'ha exposat, la Plataforma "El Freixe", va sol·licitar que es prenguessin en consideració els suggeriments descrits a continuació:

1. Que es classifiqui com a sòl de Protecció territorial d'interès paisatgístic i/o agrícola tot el terme de Riudoms fins a 1 km. al llarg de la riera de Maspujols, tocant al terme municipal de Reus
2. Que es classifiquin com a zones de Protecció especial les rieres d'Alforja i de Maspujols, des del seu origen fins al seu abocament al mar, a Cambrils.
3. Que s'incloguin en els mapes del Pla Territorial les mines i els traçats fins a les zones de captació.

El Centre d'Estudis Riudomencs Arnau de Palomar i Unió de Pagesos van subscriure el present document de la Plataforma "El Freixe". »